

16. Jul. 1842

FAKTA

Dato:

16. Jul. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 42-43

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit Liv, København 1967, s. 85-86; Jesper Svenningsen (red.): Seks år af et liv. Johan Thomas Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne, kunst og kærlighed, København 2018, s. 92-93

TRANSSKRIFTION

16 July.

I Formiddag sad Moder¹ og Sigvard² her hos mig ret hyggeligt ved en Kop Kaffe; vi taledede sammen i Fortrolighed, om hvad der nærmest angik Familien og jeg følte mig ret saa glad – men da fortæller Sigvard: at man havde Formodning om, at Louise Neergaard var blevet forlovet i Jylland. Det nedslog paa en Gang min Glæde, ved disse Ord bortblæstes jo min kjæreste Drøm fra min Sjæls dybeste Grund, ja, der levede dette kjære Haab, og jeg turde neppe selv glæde mig derved, nu er ogsaa det udslukt. Jeg følte mig ikke stærk nok til at bede om hendes og hendes Forældres Samtykke endnu, men jeg vilde jo tro bevare hendes Billede, til jeg kunde gjøre det med fastere Haab om "Ja". Jeg troede vel at den Yttring af hende: at hun ikke vilde give sig, vilde overvindes naar hun fandt en Mand, hun kunde slutte sig til; jeg havde troet, at jeg skulde overvundet hende, hvor latterligt! jeg, en fattig Maler, som ikke veed, hvorfra Brødet skal komme til imorgen. Farvel ogsaa Du, yndige Drøm! gaae til de øvrige, som idet mindste forskjønnede min Ungdom, nu er ikke Meget tilbage, og en bitter Følelse knuger mit Bryst ved Tanken om mange Tab og Savn. Dog rummer det endnu Kjærlighed – til Dig eigode Moder! til det kjære Fødeland og til nogle faae Venner –. Saa Levvel da, Du gode Pige! til hvem min Tanke dristigt hævede sig, uden at jeg nogensinde er blevet Dig besværlig, ja Du aner det maaskee ikke engang. Var vor Skjæbne blevet afgjort hiin yndige, uforglemmelige Sommermorgen, da var Du maaskee blevet [overstreget: langt] ulykkelig. Men jeg har meent Dig det ærligt og har glædet mig i den Tanke: at jeg skulde gjort Alt, hvad jeg formaade for at afvende Mangel og Sorg fra Dig; Du skulde lært at kjende, at det sande Kunstnerliv har dog Øieblikke, hvor al legemlig Trang maa vige for en Salighed, saa stor som Jorden eier den; •43• men denne Lykke var ikke mig bestemt; lev vel! tusind Levvel! – Naar jeg taler med Andre, selv Jevnaldrende, betragte de mig altid som Lykkens Skjødebarn, det er som jeg Intet havde oplevet, ingen Modgang havde kjendt, og dog har mangan en Gang Sorg og Bedrøvelse fremkaldt Taarer af mine Øine, naar jeg saae, mine bedste Venner forlade mig, min Fader dø, og efterlade mig i en saa uvis Stilling og flere Brødre uforsørgede, og mange, mange Ting, jeg nu ikke i en Hast kan opregne – det er Alt som Intet! jeg skal være lykkelig, selv om den bittreste Smerte sammenknuger mit Bryst. Jeg vil ikke vove at bedømme mine Sorgers Forhold til Andres, jeg vil tro: at Enhver har sit Kors, men Ingens er for svært; derfor sørger den algode Gud, og ham vil jeg bede om Kraft til at vandre den rette Vei, i hvad end der hænder mig, den Vei, hvorfra min Svaghed tit har afledt mig, men som jeg dog endnu tydelig seer. – Hvor hurtig kan vor Sindsstemning forandres; imorges sad jeg glad ved mit Arbeid, nu er Lysten borte, til det, til Alt. – Saa fast havde jeg sat mig ind i den kjære Tanke, at jeg betragtede det som Synd at henvende min Opmærksomhed paa nogen anden Pige, og det var virkelig

i det Øieblik, da Sigvard fortalte denne "Nyhed", som om jeg, trods min Bedrøvelse, følte mig lettet ved den Tanke: nu er Du jo fri, fri! som Lorenz³ i sit sidste Brev skrev, at han syntes Maleren burde være. Dog den Lænke bar jeg villig. –

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863)

² Lundbyes ældste lillebror, Sigvard U.R. Lundbye (1820-1864)

³ Malerkammeraten Lorenz Frølich (1820-1908).

16 Juli.
72 I Formiddag sad Moder og Sigerand her hos mig ret hyggeligt ved
en Kaffekuffe; vi talte sammen i Fortrolighed, om hvad Du nær-
most angik Familien og jeg fulte mig ret saa glad - men da fortæller
Sigerand: at man havde forordning om, at Lennise Neer-
gaard var blevet forlovet i Jylland. Det medtog jeg en Gang
min Glæde, ved disse Ord hørte blæstes jeg min kjæreste Drenge fra
min Sjæls dybeste Grund, ja, der levede dette kjære Bland, og jeg turde
de næppe selv glæde mig derud, min er ogsaa til iidsløst. Jeg
fulte mig ikke stærk nok til at hede om hendes og hendes Forældres
Santnykke end min, men jeg vilde jo tro belære hendes Billede
til jeg kunde gøre det med pastorens Bland om "Ja": jeg troede vel
at den Uffring af hendes: at hun ikke vilde giøre sig, ikke vore-sindes
maaske hin fordt en Mand, hin kunde slutte sig til; jeg kunde trost;
at jeg skulde overvinde hende, kun et latterligt! "Ja", en fattig Moder,
som ikke ved, hvorfor Drenget skal komme til imorgen. Tænd
ogsaa Du, gudige Drenge! gaa til de øvrige, som i det mindste for-
skjæmede min Ungdom, min er ikke Mogen tilbage, og en bitter
Fælde kommer mit Bogen ved Tanken og om mange Tab og Læn.
Dog immanet det end sin Kjærlighed, - til Dig sige Moder!
til det kjære Fædeland og til nogle fåe Venner - . Læ selv
de, Du gode Drenge! til hvem min Tanker der stigt hævde sig, uden
at jeg mig-sindes er blevet Dig hævde sig, ja Du aner det maaske
ikke engang. Naar det Skæbne blevet affjort min gudige, nifer
glæmmelig som annemangen, da var Du maaske blevet deroppe i
Kebing. Men jeg har ment Dig det cerligt og har glædet mig i
den Tanke: jeg skulde gjort Alt hvad jeg formaaede for at af-
sænde Mangel og Læng fra Dig; Du skulde løst et kjænde,
at det sandsk Kunstneren har dig Pædelikke, hvor al legemlig
Trang man sig for en Salighed, saa stor som Jorden er den;

men denne Lykke var ikke mig bestemt; lev vel! tusind Lovel! — 49.
Naar jeg taler med Anden, selv fornaldtids, betragte de mig altid som
Liljens Sjæls barn, det er som jeg altid havde oplevet, ingen Madgen
havs kjædet, og dog har man en Gang Sorg og Bedrøvelse frem-
kaldt Tæne af mine Dine, naar jeg saae, minne bedste Venner
forlade mig, min Tante de, og efterlade mig i en saa uens St.
ting og flere Brødre uforsongede, og mange, mange Ting, jeg mi-
ne i en blaat han aproque — det er Alt som det er. — jeg skal være
lykkelig, selv om den bitterste Smerte sammer, kunger mit Brøst.
Jeg vil ikke være at bedømme mine Langes Forhold til Anden, jeg
vil tro: at Anden har sit Kors, men Anger er for svært, derfor
sanger den alvilde Gud, og ham vil jeg hede om Hæft til at vandre
den rette Vej, ikk end der kendes mig, den Nei, hvorfor min
Saghad det har oflet mig, men som jeg dog endnu tydelig ser.
— Hvor hurtigt kan vor Sind stemme, hvordan: i verdens sad
jeg glad ved mit Arbeid, min er dygtig, til det, til Alt. — Jæ
fast havde jeg sat mig ind i den kjære Tanke, at jeg betragtede det som
lynd at hennende min Opmarks omhed paa mig evnen Sjæ, og det
har virkelig i det Øjeblik, da jeg ved fortalte denne Saghad, som om
jeg, trods min Bedrøvelse, fælte mig lidt ved den Tanke: min er
Du jo fri, fri! som Lorenz i sit sidste Brev skrev, at han syntes
Maleren kunde være. — Al den Lænk har jeg villig
11. juli

Skougard er frimodig sig, det er klart at hans Brøst er stærkt an-
gret og det kan blive farligt. — Hvor mange Mennesker har jeg ik-
ke truffet paa min Vandring, som ventligt tog mig med, og
vi havde Glæde af hverandres Selskab, men snart paa engslebs
de af andre Personer, andre Antagelser og lader mig da alene
thage. Pledermann og Lorenz Frølich var det aldrig. Tilfeldt
med, Skougard heller ei — men Pledermann kaldte Nor-Plerre til
lyst til sig, og Frølich var langt borte, skulde min Skougard
og saa rykkes borte, da stæer jeg jo ganske ene. Brandis kan ik-